

Bijeenkomst Transitie Landelijk Gebied, deelgebied Zuidelijk Westerkwartier

Donderdag 18 januari 2024 om 20.00 in Tolbert

Op 18 januari 2024 hield de provincie Groningen een informatieavond over de Transitie Landelijk Gebied voor deelgebied Zuidelijk Westerkwartier met als doelgroep agrarisch ondernemers. De avond werd begeleid door verkenner Henk Kosters en gebiedsregisseur Maickel Burgers. De opkomst was groot, met in totaal 160 aanwezigen.

Aftrap van de avond was een welkomstwoord van Henk Kosters met enkele vragen aan de zaal; Heeft u een agrarisch bedrijf? Woont u binnen het Westerkwartier? Heeft u een veehouderij? Na deze vragenronde bleek dat van de 160 aanwezigen het overgrote deel (circa 140) agrarische ondernemers waren en daarvan weer een ruime meerderheid veehouders.

Na het welkomstwoord werd gestart met een presentatie over de Transitie Landelijk Gebied met tussendoor ruimte voor inhoudelijke vragen. Deze presentatie en een begeleidende tekst zijn te vinden op <http://www.provinciegroningen.nl/westerkwartier>

Tijdens en n de presentatie zijn diverse inhoudelijke vragen en opmerkingen gemaakt over het proces en de doelen. Deze worden hierna beschreven. Niet alle vragen zijn ter plekke beantwoord. In dit verslag is een aantal zaken aangevuld om antwoord op deze vragen te geven.

Aan het eind van de bijeenkomst is een oproep gedaan om mee te denken. Ook gaat de provincie kijken hoe meer mensen uit het gebied betrokken kunnen worden in het vervolgproces.

De gestelde vragen met antwoorden:

Vraag (V): Er wordt een oproep gedaan voor goede referenties en nulmeting! En kom met actuele cijfers en metingen!

Antwoord (A): Dit is zeker een aandachtspunt voor het vervolg. Er wordt op dit moment gekeken naar de referentie per doel en van welke datum we uit moeten gaan, wat er in de tussenliggende periode al is gebeurd en hoe we op een goede manier veranderingen kunnen meten.

V: Hoe zit het nu met CO₂? Wat is opgave, wat doet grasland, gewassen, bomen, enz. Hoe zit het dan met deze opgave? Wordt er ook gekeken naar wat grasland opneemt? Er staat wel in de presentatie wat een koe uitstoot maar niet wat een hectare grasland opneemt. Wat is de reductiedoelstelling per deelgebied?

A: Er is inderdaad niet opgenomen wat een hectare grasland opneemt. Dit is afhankelijk van veel factoren, onder andere bodemtype, bodemgesteldheid, waterpeil en hoe intensief het land gebruikt wordt. Wel is duidelijk dat blijvend grasland meer CO₂ op kan slaan, daarom staat blijvend grasland ook als mogelijke oplossingsrichting genoemd in het stand van zaken document. De reductiedoelstelling is provinciaal en er is nog geen verdeling gemaakt onder de deelgebieden.

V: Wat is opgave voor terreinbeherende organisaties (TBO's) TBO's/ Staatsbosbeheer? Wat doen die in hun gebieden. Wat dragen die bij? TBO's krijgen steeds meer geld voor beheer en leveren niet/onvoldoende

A: Voor de opgaven kijken we ook nadrukkelijk naar bestaande natuurgebieden. Wat we binnen deze gebieden kunnen oplossen dan wordt ook gedaan. De TBO's hebben dus ook een belangrijke rol om de opgaven in te vullen.

V: Boeren krijgen te weinig geld voor natuur en landschapsbeheer. Boeren kennen het land en weten hiermee om te gaan, geef boeren de ruimte.

A: Dit zijn zaken die ook zeker zijn genoemd in de kennissessies met de gebiedspartijen en is een belangrijk aandachtspunt voor het vervolg.

V: Moet de landbouw alleen opdraaien voor alle opgaven? Hoe zit het met de industrie, het transport, enz. Communiceer daarover!

A: Nee, er zijn ook doelen gesteld voor bijvoorbeeld het bebouwd gebied en de industrie. Dit loopt niet via de provincies/gebiedsplannen. Dit is bijvoorbeeld vastgelegd in het klimaatakkoord. Zo moet de industrie bijvoorbeeld CO₂ neutraal zijn in 2050. Wij zullen in het vervolgproces aandacht geven en communiceren over de doelen voor andere sectoren.

V: Zijn boeren als enige verantwoordelijk voor waterkwaliteit?

A: Nee, per waterlichaam wordt bekeken wat de bronnen zijn. De landbouw is niet de enige bron. Zo wordt er nu bijvoorbeeld gewerkt aan een persleiding van Marum naar Gaarkeuken zodat afvalwater en rioolwater niet meer in het Dwarsdiep geloosd worden in de toekomst.

V: Eerst geld, dan plannen!

A: Ons bestuur kiest ervoor om samen met de regio te kijken wat voor ons belangrijk is en van het gebiedsplan een Gronings verhaal te maken. Zo weten we, als er straks een kabinet zit, wat we in de verschillende deelgebieden kunnen en willen en wat we nodig hebben.

V: Realistisch zijn, ook nee zeggen als niet alles haalbaar is in een bepaald gebied

A: Als een deel van de opgaven kan worden ingevuld in een deelgebied, maar een ander deel niet dan zullen we dit aan het bestuur voorleggen. Je hoeft niet overal voor een 10 te gaan.

V: Benadruk de waarde van boeren voor de voedselproductie! Maar ook de waarde en de samenhang tussen boerenbedrijven en leefbaarheid op het platteland.

A: De provincie ziet zeker de waarde van de voedselproductie. Het college van Gedeputeerde Staten geeft ook aan dat Groningen een landbouwprovincie is en dat we dit

ook willen blijven. Daarom wil de provincie Groningen ook via de gebiedsprocessen in kaart brengen wat hiervoor nodig is. Daarbij is zeker aandacht voor de relatie met de leefbaarheid op het platteland.

V: We zijn trots op het gebied en dat willen we blijven. Hoe kunnen wij meedenken?

A: Iedereen kan zich melden met vragen, suggesties en er is de mogelijkheid om mee te denken/praten.

V: Verdienmodel is essentieel!!

A: Dit is zeker zo en ook als belangrijkste aandachtspunt uit de kennissessies naar voren gekomen. Ook de provincie Groningen onderschrijft dit. Daarom heeft de provincie in haar brief van 28 november 2023 aan het rijk onder meer opgenomen; *'In onze eerdere brieven aan u hebben wij al aangegeven dat een aantal zaken voor ons randvoorwaardelijk zijn, waaronder het oplossen van de PAS-problematiek, perspectief en verdienvermogen voor de landbouw, duidelijkheid over de doelen en het beschikbaar stellen van financiële middelen.'*

[De brief van de provincie Groningen aan het rijk kunt u lezen openen door op deze link te klikken.](#)

V: Pas-melders in beeld, maar hoeveel interimers en waar? Waarom die niet in beeld? Moeten wij bloeden voor problemen in Drenthe en Fryslan? Minister Van der Wal heeft e de aanpassing van de drempelwaarde heeft minister tegengehouden, waar blijft de oplossing?

A: Er is geen totaaloverzicht van alle interimers, wel voor de Pas-melders. De provincie Groningen wil ook dat er zo snel mogelijk een oplossing komt. Dit is ook opgenomen in de brief naar het rijk als randvoorwaarde voor het werken aan de NPLG doelen.

V: Geen kaartjes. Kijk naar nutriënten verordening. Banken financieren niet. Dit is voor jonge boeren een probleem.

A: Wij geven de oproep om niet met kaarten te werken mee aan ons bestuur. Het bestuur heeft hierop aangegeven dat we geen kaarten aan het rijk gaan aanbieden zolang er geen duidelijkheid is over de randvoorwaarden die zijn gesteld vanuit de provincie Groningen zoals opgenomen in de eerder vermeldde brief.

V: Ondersteuning door adviesbureaus, hoe zit dat?

A: Voor de Transitie Landelijk Gebied heeft de provincie Groningen een uitvraag gedaan voor ondersteunende adviesdiensten. Een samenwerkingsverband van Sweco, RoyalHaskoningDHV, Aquator en CLM hebben deze opdracht uiteindelijk gekregen en ondersteunen de provincie.

V: Wordt volgende week bij de inwonersavond dezelfde informatie gepresenteerd?

A: Ja

V: Wat doet waterschap? Onderhoud steeds minder, meer wateroverlast laatste jaren, vaker schonen van sloten!

A: Het waterschap werkt aan drie hoofdtaken; voldoende water, schoon water en waterveiligheid. Al deze aspecten worden ook meegenomen in het gebiedsproces. Het waterschap heeft dan ook een belangrijke rol.

V: Waarom extra woningbouw terwijl het aantal inwoners afneemt?

A: Er is geen sprake van een afname van het aantal inwoners. Het inwonersaantal van de gemeente Westerkwartier groeit na de stad Groningen het hardst van de provincie. Zie: <https://destaatvangroningen.nl/kerngegevens-gemeente-westerkwartier-demografie.html>

V: Een aantal vragen over de woningbouw: Behoeft neemt toe, ook aan luxe en ruimte. In hoeverre moeten we daarin meegaan? Waarom mogen er nog daken met dakpannen/dakleer worden aangelegd? Water vasthouden moet ook daar!

A: Water vasthouden is ook een aandachtspunt binnen het bebouwd gebied en zeker bij nieuw te ontwikkelen woonlocaties.

V: Waarom gaat de gaskraan weer open? Kom als overheid je beloftes na!

A: Zoals in de media ook is weergegeven was het bestuur van de provincie Groningen ook verrast met het besluit van het rijk ten aanzien van de gaskraan. Zie: <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/1113809/susan-top-in-spoeddebat-gaswinning-teleurgesteld-dat-ik-niet-eerder-werd-geinformeerd>

V: Hoe zit het met riool-overstorten?

A: Dit is zeker een aandachtspunt voor de waterkwaliteit.

V: Er wordt een oproep gedaan om de meetgegevens van Liefstingsbroek op te gaan vragen. De resultaten zouden gunstig zijn voor de stikstofdoelen.